

Началникът обинаше да обикаля работилницата преди самия сигнал; той изискваше да се напуска работата на минутата — точно в дванадесет.

Случайно той влезна в полированната клетка... Отвори вратата и окамене. Пред него стоеше привидение: висок гигант, цял в сиво — сиво облекло, сива глава, сиво лице, ръце. Черни очила на очите.

Човек, привикнал към заводския шум, може през желязния грохот да долови лекия шум на вратата: старикът спре работата и свали очилата. Началникът забеляза съзри на лицето му.

— Вие плачете?

Старикът поклати глава и посочи праха.

— Ах, той е лют... продума началникът. — Вие отдавна ли работите?

Старикът няколко години вече съ с никого не бе говорил: работата го беше приучила да мълчи, сухите гърди отвърщаха с кашлица на всяка негова дума.

— Трийсет и пет... продума той.

Гласът му се показва страшен на началника

Нему изведнъж мина мисълта: това е един от тия, които се държат в завода за агитация. Те вербуват хора за съюза, за партията, те говорят на събранията.

Такива хора могат да раздрусат милиони с своя задгробен глас.

— Кажете, в петата година не излизахте ли на митингите?

— Не... отрони старецът.

— Не сте ли били депутат?

— Нямам глас... прохриптя отговор.

Началникът се губеше в предположения.

Кашляйки старикът нещо говореше, но началникът не разбираше.

— Вий трябва да си почивате... приближи се към него началникът.

Аз ще ви ходатайствам за една доживотна пенсия от завода.

Старикът поклати глава. Опита се да говори, но не можеше. На край той преодолее натиска, който му стискаше гърдите, и твърдо каза:

— Аз съм делегат.

— От кого? — изплашен и очуден попита началникът.

— От тия... Старецът посочи към земята.

— От кого там? От какви?

— Които заминаха...

— Къде?

— Там... старецът показва надолу... Под машините.

— В гроба?

Трансмисиите трепнаха, забавиха тона.

Свирката изпишя. Старецът свали куртката.

Заводът стана. Чу се вик, смях и говор на излизащите тълпи.

Старикът, без да се сбогува с началника, бързо излезе из клетката.

Тихо вървеше подире му началникът.

Старецът прореза тълпата, той беше по-висок от нея с цяла глава.

Изведнъж викът и смехът отлетяха.

Завода онемя. И по неговите сводове, като по стените на гробница, се носеше и биеше кашлицата на стареца.

